

“Her bir zerrede, Vâcibü'l-Vücuda vücuda ve vahdetine iki şahid-i sadık vardır.” İzah eder misiniz, hususan şahitlerin sadakati noktasını açar mısınız?

"Her bir zerrede, Vâcibü'l-Vücuda vücuda ve vahdetine iki şahid-i sadık vardır. Evet, zerre, acz ve cumuduyla beraber, şuurkârâne büyük vazifeleri yapmakla, büyük yükleri kaldırmakla **Vâcibü'l-Vücuda vücuda kat'î şahadet ettiği gibi; harekâtında nizamâtı umumiyeye tevfiğ-i hareket edip, her girdiği yerde ona mahsus nizamâtı mûraat etmekle, her yerde kendi vatanı gibi yerleşmesiyle **Vâcibü'l-Vücuda vahdetine** ve mülk ve melekûtun mâliki olan Zâtın ehadiyetine şahadet eder. Yani, zerre kimin ise, gezdiği bütün yerler de onundur."(1)**

Zerrenin, Allah'ın varlığına ve birliğine birinci sadık şahitliği, âciz ve cansız olmasıdır. Zerre hem âciz hem de cansız olduğu için, kendinden hâsıl olan binlerce hikmete sahip olamaz. Zira âciz ve cansız bir varlıktan şuurlu ve hikmetli bir iş, bir icraat çıkamaz.

Kalem, hem aciz ve hem de cansız bir varlık olduğu için, “kitabı kalem yazdı ya da şirket sözleşmesini kalem imzaladı”, denilemez. Kalem kendi başına ne tek bir kelime yazabilir ne de bir imza atabilir. Aynı şekilde zerre de bir kalem gibidir, onun yaptığı hikmetli işlerin arkasında ilmi muhit, kudreti nihayetsiz, iradesi mutlak olan Allah vardır. O zerre de lisan-ı haliyle; *"Bu işleri benim gibi aciz ve cansız bir zerrenin yapması mümkün değildir; bu harika işlerin arkasında Rabbimin sonsuz kudreti var."* diye ilan ediyor.

Zerrenin ikinci sadık şahitliği ise; girdiği her bünyenin yapısına göre iş yapmasıdır. Sanki o zerre daha önce orada talim etmiş gibi hareket ediyor, acemilik çekmiyor. İnsanın bedenine geçtiğinde, aynı ustalık ve ahengi orada da gösteriyor.

Hâlbuki her maddenin, meselâ her elmanın ve her insanın bünyesi ve çalışma sistemi tamamen birbirinden farklıdır. Ya "Zerre, bütün kâinatın ve her bünyenin işleyişini ve sistemini bilecek kadar bir şuura ve ilme sahiptir", diyeceğiz ya da "Zerre, her şeyi bilen ve yaratan bir Zât'ın memurudur, onun talim ve sevki ile hareket ediyor." diyeceğiz. İşte zerrenin şu vaziyeti zahir ve kat'î bir surette Allah'ın varlığına ve birliğine işaret eder.

(1) bk. [Sözler, Otuzuncu Söz, İkinci Maksat.](#)